

PRIMER ANIVERSARI DEL TRIPARTIT

Dissabte, 18 de desembre de 2004

Intervenció de José Montilla

Companyes, companys, amigues i amics,

Ara fa un any Catalunya va encetar amb ambició un nou camí ple d'esperances, desafiaments i oportunitats. Una aliança inèdita de les forces catalanistes i de progrés, encapçalada pels socialistes, establia un pacte de govern que obria un nou escenari polític per a la societat catalana, de manera molt clara.

Era el punt i final a un llarg període, vint-i-tres anys, de governs conservadors. Passàvem pàgina a uns governs esgotats, mancats d'iniciativa i perillosament anquilosats. Feia ja molt de temps que la societat catalana seguia el seu camí aliena a un govern incapaç de liderar-la. Un govern que no era cap incentiu pel progrés comú sinó mes aviat una rèmora instal·lada en els procediments clientelars.

Les forces de progrés i catalanistes tenien al davant l'oportunitat d'oferir a la societat catalana un projecte col·lectiu renovat i ambiciós.

Per això vull, en primer lloc, reconèixer als nostres socis, d'ERC i d'ICV, la generositat i la dedicació honesta des del dia immediatament posterior a les eleccions autonòmiques per construir un pacte de govern progressista i catalanista. Un pacte entès com a un compromís estratègic per avançar en la consolidació d'una societat més justa, solidària i lliure.

Tots coneixeu que no va ser fàcil, no tant per la voluntat de les forces del tripartit, que era ferma, sinó pels continuats esforços de les forces conservadores - polítiques, socials i mediàtiques- per avortar el naixement d'un nou projecte social i polític a Catalunya.

Tenien poderoses raons per intentar evitar-ho. L'aliança de conveniència entre el govern popular de Jose Mª Aznar i el govern de CiU, durant els darrers vuit anys, havia consolidat una poderosa xarxa d'interessos, que en la confluència política i també en la discrepància, trobaven un escenari ideal per a la seva mútua preservació en el poder.

Era una estranya però sòlida aliança. Una aliança d'esquenes a Catalunya.

L'alternativa s'havia de construir al voltant del PSC. Sense nosaltres altres governs eren possibles però difícilment podien ser d'esquenes i dubto molt que poguessin ser catalanistes. Amb el tripartit és possible una altra política per Catalunya perquè l'encapçala un partit català, progressista, d'esquenes i responsable, el nostre partit, el Partit dels Socialistes de Catalunya.

L'actitud dels socialistes ha estat i serà la del compliment fidedigne del Pacte del Tinell i esperem la mateixa actitud dels nostres socis.

Hem constituït un govern al servei del progrés i la justícia social pels prop de set milions de catalans i catalanes. Els objectius fonamentals ja han estat plantejats. Són: el nou estatut; l'establiment d'un nou i millor sistema de finançament; construir una nació socialment avançada; impulsar l'economia productiva i una nova política territorial i ambiental.

Ara estem en condicions de fer un primer balanç. Certament el nostre projecte, a llarg termini, supera abastament les dimensions d'una legislatura. Però aquest primer any ha permès fixar amb precisió els perfils del projecte de transformació que encapçalem. Aquest balanç el podem estructurar en els quatre eixos fonamentals del pla de govern:

- L'eix "més i millor autogovern": s'ha expressat en la reforma de l'Estatut ja encetada, els treballs per la nova llei electoral que acabi amb el fals dilema entre població i territori, la millora de la transparència en l'actuació de l'administració, i la concertació de polítiques amb el món local.
- La segona prioritat ha estat generar un nou impuls econòmic: que es va expressar molt aviat amb l'Acord per a la internacionalització, la qualitat de l'ocupació i la competitivitat de l'economia catalana. Un projecte de desenvolupament que es vol inserir en el marc de l'euroregió Pirineus-Mediterrània, i que també es recolza en una política d'increment dels recursos per a la investigació, el desenvolupament i la innovació, i en l'impuls de les noves tecnologies de la informació i la comunicació per a tota la població.

- Una nació socialment avançada és el tercer eix: i s'està construint a través de mesures com la millora de l'educació pública en tots els seus nivells; una nova llei de serveis socials i l'ampliació dels recursos que s'hi dediquen, particularment els adreçats a la gent gran; una millora de l'atenció sanitària, particularment amb l'ampliació dels recursos dels equips d'atenció primària i el pal de xoc per a les llistes d'espera quirúrgiques; i la millora de la seguretat pública amb l'avançament del desplegament dels mossos d'esquadra i una més eficaç coordinació.
- I finalment una nova política territorial i ambiental: que s'ha desenvolupat a través de mesures per la defensa del litoral dels processos urbanitzadors indiscriminats; amb la llei de reforma integral dels barris que ja ha definit les seves primeres tretze prioritats; amb l'impuls de l'habitatge públic amb un pla per oferir 42.000 nous habitatges i rehabilitar uns altres 40.000; amb el pla d'inversions per a incrementar els recursos hídrics i millorar la gestió de l'aigua; i amb les inversions previstes per millorar la xarxa viària i el transport públic.

És sense cap dubte el pla de govern més ampli i ambiciós que hagi tingut mai Catalunya. Han estat masses anys de paràlisi i d'impotència, ara aquest país necessita d'aquest govern per tornar a guanyar confiança i expressar totes les seves potencialitats.

En aquest sentit permeteu-me que parli un moment de la inauguració del nou MNAC reformat. És una excel·lent notícia ja que es tracta d'una infraestructura cultural de primer nivell. Però el que és simptomàtic és que hagi estat el nou govern de Catalunya qui l'hagi inaugurat. Perquè ens fa recordar que en vint-i-tres anys de govern de CiU, un govern que es proclamava defensor de la cultura catalana, va ser incapaç de completar aquesta infraestructura.

I encara estan per arribar els efectes més evidents pels ciutadans de l'acció de govern de la Generalitat. Perquè la propera setmana s'aprovarà una poderosíssima eina de govern, els pressupostos de l'any 2005. En ells s'expressen canvis substancials sobre el paper que ha de jugar la despesa pública per garantir el progrés i la solidaritat a la societat catalana. Canvis que exemplificaria sintèticament en dues dades cabdals: l'increment en més del seixanta per cent de la inversió pública i la prioritització de la despesa social que ja representa el 65 % de la despesa. Amb l'aplicació d'aquests pressupostos, els ciutadans podran constatar

la millora de la qualitat efectiva dels serveis –educatius, sanitaris, socials- i de les infraestructures públiques –carreteres, transport públic, i equipaments-.

I en qüestions pressupostàries no hem d'oblidar l'impacte afegit sobre l'acció de la Generalitat que tindran els pressupostos de l'Estat. Tant pels nous criteris en la distribució territorialitzada de la inversió, on Catalunya és degudament reconeguda, com per l'efecte sobre les famílies de l'ampliació de les polítiques socials –beques, pensions, salari mínim-. I això ha estat en bona mesura el resultat de l'acció discreta però decisiva dels socialistes catalans.

I per acabar el balanç de l'acció de govern vull assenyalar especialment el paper decisiu que desenvolupen els municipis: els nostres pobles i ciutats. Bona part de l'eficàcia de l'acció de govern ve donada per la capacitat d'actuar des de la proximitat. I per fer-ho els ajuntaments són imprescindibles. El nostre catalanisme municipalista passa per una devolució de competències i un augment conseqüent dels recursos financers al món local. Els nous pressupostos pel 2005 ja assenyalen aquesta tendència, i el programa d'actuació als barris més necessitats també.

Sí, hem avançat molt aquest any. I ho hem fet en un entorn complex, el que si em permeteu, té encara més mèrit.

Només començar recordareu les turbulències generades per l'afer Carod.

D'altra banda les dificultats derivades d'agafar el control d'una administració dirigida durant vint-i-tres anys per responsables d'un mateix color polític.

La difícil cohabitació durant tres mesos amb el govern Aznar.

El xoc col·lectiu provocat per l'atemptat de l'11-M.

Les tensions pròpies de dues campanyes electorals.

I també, ho hem de reconèixer amb naturalitat, hem sofert les dificultats derivades de l'adaptació a un govern en coalició. Tots tres socis hem incorporat progressivament als nostres hàbits polítics una nova cultura de govern, pràcticament desconeguda als governs de l'Estat i de la Generalitat.

Hem superat totes aquestes dificultats i el govern que presideix Pasqual Maragall té al davant un escenari amb possibilitats excepcionals. Evidentment, aquest nou escenari té molt a veure amb la presència a la Moncloa del govern socialista de José Luis Rodríguez Zapatero.

L'aposta decidida del govern de l'Estat pel desplegament del concepte de l'Espanya plural ofereix un context d'oportunitats úniques per Catalunya.

I el PSC, recordem-ho, ha jugat i juga un paper excepcional que li permet impulsar un projecte federal per Espanya alhora que dibuixa i encaixa la posició precisa de Catalunya en aquest projecte col·lectiu. Ningú més podia fer-ho, aquesta és la nostra responsabilitat i el nostre orgull.

Els fruits ja han començat a arribar. Han passat pocs mesos i s'han produït avanços decisius, avanços gairebé inconcebibles fa tan sols un any:

- En primer lloc la introducció de la tramitació de les reformes legals del paquet constitucional en el calendari polític de la legislatura. Em refereixo a la reforma dels Estatuts d'Autonomia i de la pròpia Constitució Espanyola. Que preveu entre altres qüestions la transformació de la cambra Alta –el Senat- en una veritable cambra territorial, on les llengües cooficials seran presents.
- En segon lloc l'establiment d'un nou format de relacions institucionals entre el govern central i les comunitats autònomes. Que s'ha expressat en la ronda immediata de converses del President José Luis Rodríguez Zapatero amb tots els presidents autonòmics i amb la formalització de la Conferència de Presidents.
- En tercer lloc, l'acord per la participació de les Comunitats Autònomes als Consells de Ministres de la Unió i a la Representació Permanent d'Espanya a la Unió.
- Un altre pas rellevant ha estat la participació dels Presidents autonòmics a les trobades que ha mantingut el govern de José Luis Rodríguez Zapatero amb els governs de França i Portugal.
- I finalment també hem de recordar l'elaboració del memoràndum lingüístic que permetrà el reconeixement del català, el galleg i l'euskera a la Unió.

Tan sols un dels avenços que us he explicat, i que molts col·loquen immediatament al calaix d'allò obvi i natural, haguessin estat pels govern anteriors de CiU la justificació de la seva gestió d'una legislatura.

Per a nosaltres, són avenços que tenen la naturalitat de formar part d'un projecte global. M'estic referint a la nostra concepció federal de les relacions entre els governs. Perquè nosaltres els socialistes catalans ja fa molts anys que vàrem definir el nostre model federal. Un model que es construeix de baix a d'alt: des de les comunitats locals, cap a Catalunya, Espanya i Europa.

Catalunya no havia tingut un president federalista des de Lluís Companys. També ell havia presidit governs de coalició. Lamentablement la victòria de les dretes al conjunt d'Espanya, l'any 1934, va culminar amb un xoc parlamentari i institucional gravíssim.

Ara per fi, setanta anys després, amb els governs progressistes de José Luís Rodríguez Zapatero i de Pasqual Maragall es donen les condicions per construir el nou marc de relacions, alhora que avancem en els nivells de cohesió i benestar de la societat.

Per tot això hem de relativitzar sempre les diferències o les dificultats que puguin aparèixer pel camí. Afortunadament el 14 de març, els ciutadans i ciutadanes van descartar un escenari molt dolent per Catalunya i Espanya. I per si se'ns oblidava, només cal recordar la intervenció d'Aznar a la comissió d'investigació de l'11-M, on va posar de manifest, que la dreta espanyola té mal perdre. Avui en el PP manen personatges m'atreviria a titllar-los de "sinistres", els Zaplana, Acebes i companyia. Ha quedat demostrat aquestes darreres setmanes que Rajoy no té autonomia política, que és presoner de l'ombra d'Aznar.

Tal i com ha escrit el filòsof italià Paolo Flores d'Arcais avui la dreta espanyola sembla infectada per un virus totalitari: el virus de la mentida, l'obsessiva negativa a reconèixer els fets i a treure'n conseqüències. Aquest és un camí estèril i sense sortides que millor aviat que tard hauran de desfer.

Desitjo que Josep Piqué es pugui mantenir al marge de les tendències destructives del carrer Gènova. Seria bo per Catalunya i pel PP de Catalunya.

Com us deia, les oportunitats d'avenç polític i institucional de Catalunya en el marc d'una renovada Espanya federal són extraordinàries. L'any 2005 vindrà carregat de novetats: el nou estatut, el nou sistema de finançament, les lleis territorials, la llei electoral. Totes elles oportunitats decisives per fer avançar Catalunya.

El 2005 també serà l'any del referèndum sobre la Constitució Europea. Catalunya necessita una victòria rotunda del sí a Europa. Volem ser els primers i amb fermesa.

Les raons venen de lluny, els catalans coneixem molt bé el que significa haver estat a l'altre cantó de la frontera europea.

El Sí al nou Tractat és també una forma d'enfortir la nostra Europa liberal, social, laica, racional i democràtica.

Desitjaríem sense dubtes avançar encara més en la construcció Europea. Però Europa s'ha construït per aproximacions successives. Els socialistes tenim l'optimisme de la voluntat i de la persistència. Per això des d'un bon inici ens hem manifestat pel Sí

Els socialistes catalans volem ser el puntal de l'ampli i divers moviment polític, sindical, ecologista, cultural i social en favor del Sí. A Catalunya i a Espanya, però també a Europa.

Us deia que l'any 2005 serà un any decisiu per Catalunya i per Europa.

Per això vull emplaçar al primer partit de l'oposició, a CiU, perquè recuperi el paper que li correspon a la política catalana. Perquè abandoni els radicalismes i oportunismes, es reconciliï amb la seva millor tradició política –europeista, reformista, pragmàtica- i recuperi el seny.

Desitgem comptar amb CiU per abordar les importants reformes institucionals que haurà d'afrontar Catalunya. Els fem una crida a la responsabilitat. Ens trobaran amb la mà estesa.

Però han de saber que aquesta actitud nostra té un límit. Aquest límit arriba abans que es pugui posar en qüestió la realització de les reformes que ens comprometen i ens obliguen amb el poble de Catalunya, que figuren en el Pacte del Tinell.

Ara té, Artur Mas, una magnífica oportunitat per començar a virar amb el referèndum del 20 de febrer. El Nadal potser ens portarà aquest regal. Confio que sigui l'inici d'una inflexió decisiva en la seva actitud.

I desitjo acabar dient-vos que aquest any prodigiós que hem compartit ha estat possible per la ferma voluntat i el treball continu de totes i tots els que conformeu aquest extraordinari partit. I també dels que ja no hi són amb nosaltres però van deixar la seva pell perquè aquest somni es fes realitat, el primer entre tots ells en Joan Reventós.

Per això us animo a treballar, com sempre.

A gaudir de les oportunitats, que són úniques.

A parlar, a compartir.

A convèncer la gent. A fer pedagogia.

A fer d'aquest primer partit de Catalunya el veritable partit de la majoria.

I estic convençut que ho assolirem. Perquè posarem en valor l'acció del tots els governs en els que participem: als ajuntaments, a Catalunya i a Espanya.

I ho farem de la mà i amb l'entusiasme del President del nostre partit.

Del President de Catalunya.

De Pasqual Maragall.